

Vaccinaties bij katten: welke bescherming heeft je poezenkind nodig?

Een prikje is nooit het leukste uitstapje. Toch kan een vaccinatie beschermen tegen ziekten waar een kat ernstig ziek van kan worden. Niet iedere kat heeft ieder jaar precies dezelfde prik nodig. Mira legt uit hoe vaccineren op maat werkt.

Wat doet een vaccinatie?

Een vaccinatie helpt het afweersysteem om een ziekteverwekker te herkennen.

Komt de kat later met die ziekte in aanraking? Dan kan het lichaam sneller reageren.

Een vaccinatie kan:

- *besmetting helpen voorkomen;*
- *de kans op ernstige ziekte verkleinen;*
- *klachten minder heftig maken;*
- *de verspreiding van een ziekte helpen beperken.*

Geen enkele vaccinatie geeft honderd procent garantie. Toch kan een goed gevaccineerde kat veel beter beschermd zijn dan een ongevaccineerde kat.

 Mira vertelt:

“Een prikje duurt maar even. Mijn afweersysteem bewaart daarna de belangrijke informatie.”

Tegen welke ziekten worden katten meestal gevaccineerd?

De belangrijkste vaccinaties beschermen tegen:

- *kattenziekte;*
- *niesziekte.*

Afhankelijk van de leefwijze kan ook bescherming tegen kattenleukemie of hondsdolheid nodig zijn.

De dierenarts kijkt naar:

- *de leeftijd;*
- *binnen of buiten leven;*
- *contact met andere katten;*
- *een verblijf in een pension;*
- *reizen naar het buitenland;*
- *de gezondheid;*
- *eerdere vaccinaties.*

Zo krijgt iedere kat een eigen vaccinatieplan.

Wat is kattenziekte?

Kattenziekte is een ernstige en zeer besmettelijke virusziekte.

Vooral kittens en ongevaccineerde katten kunnen er ernstig ziek van worden.

Mogelijke klachten zijn:

- *hoge koorts;*
- *sloomheid;*
- *niet willen eten;*
- *overgeven;*
- *ernstige diarree;*
- *uitdroging;*
- *een sterk verminderde weerstand.*

Het virus kan lange tijd in de omgeving overleven. Besmetting kan daardoor ook via kleding, schoenen, handen en spullen plaatsvinden.

Een kat hoeft dus niet rechtstreeks contact met een zieke kat te hebben.

Vaccinatie tegen kattenziekte geeft meestal een goede en langdurige bescherming.

Wat is niesziekte?

Niesziekte is een verzamelnaam voor besmettelijke klachten aan de neus, keel, bek en ogen.

Verschillende ziekteverwekkers kunnen een rol spelen. De bekendste zijn het herpesvirus en calicivirus.

Mogelijke klachten zijn:

- *niesen;*
- *snotteren;*
- *tranende of ontstoken ogen;*
- *koorts;*

- *minder eten;*
- *zweertjes in de bek;*
- *kwijlen;*
- *pijn bij het slikken;*
- *benauwdheid.*

Een vaccinatie kan niesziekte niet altijd helemaal voorkomen. Hij helpt vooral om de kans op ernstige klachten te verkleinen.

Sommige katten blijven na een besmetting drager. Bij stress kunnen klachten later opnieuw opvlammen.

Mira's tip:

“De prik tegen niesziekte is geen onzichtbaar schild waar niets doorheen komt. Hij helpt mijn lichaam vooral om beter terug te vechten.”

Wat is kattenleukemie?

Kattenleukemie wordt veroorzaakt door het FeLV-virus.

Dit virus kan het afweersysteem en de aanmaak van bloedcellen aantasten. Het kan ook de kans op bepaalde vormen van kanker verhogen.

Besmetting kan plaatsvinden door langdurig en nauw contact, bijvoorbeeld via:

- *speeksel;*
- *elkaar wassen;*
- *samen eten en drinken;*

- *bijtwonden;*
- *contact tussen een moederpoes en haar kittens.*

Een vaccinatie tegen FeLV is niet voor iedere volwassen kat standaard nodig.

Hij kan wel belangrijk zijn voor:

- *kittens;*
- *buitenkatten;*
- *katten die onbekende katten ontmoeten;*
- *katten die met een FeLV-positieve kat samenleven;*
- *katten met een grotere kans op bijtcontact.*

Voor de eerste FeLV-vaccinatie kan de dierenarts adviseren om eerst te testen of de kat het virus al bij zich draagt.

Wat is hondsdolheid?

Hondsdolheid wordt ook rabiës genoemd.

Het is een zeer ernstige virusziekte die dieren en mensen kan besmetten. In Nederland komt de ziekte bij gewone huisdieren gelukkig nauwelijks voor.

Een rabiësvaccinatie is vooral nodig bij reizen naar het buitenland.

Voor reizen gelden regels rond:

- *de chip;*
- *de leeftijd;*
- *het dierenpaspoort;*
- *de datum van vaccinatie;*

- *een verplichte wachttijd;*
- *de geldigheidsduur.*

Laat de chip altijd vóór de eerste rabiësvaccinatie plaatsen en registreren wanneer dat voor de reisregels nodig is.

Begin ruim op tijd met de voorbereiding. Voor sommige landen zijn extra onderzoeken, documenten of langere wachttijden verplicht.

Heeft een binnenkat vaccinaties nodig?

Ja, ook een binnenkat kan bescherming nodig hebben.

Kattenziekte kan via de omgeving worden meegenomen. Denk aan schoenen, kleding, handen of spullen.

Daarnaast kan een binnenkat onverwacht:

- *ontsnappen;*
- *naar een pension moeten;*
- *tijdelijk worden opgenomen;*
- *naar de dierenarts gaan;*
- *contact krijgen met een nieuwe kat.*

Het risico is meestal kleiner dan bij een buitenkat. Daarom kan het vaccinatieplan anders zijn.

Samen met de dierenarts bepaal je welke bescherming passend is.

 Mira vertelt:

“Ik woon misschien binnen, maar mensen, schoenen en spullen gaan wél naar buiten. Mijn voordeur is geen muur voor alle ziekteverwekkers.”

Waarom krijgt een kitten meerdere prikjes?

Een pasgeboren kitten krijgt beschermende stoffen via de eerste moedermelk. Deze stoffen heten antistoffen.

Dat is fijn, maar ze kunnen een vaccinatie tijdelijk tegenwerken.

Bij het ene kitten verdwijnen de antistoffen sneller dan bij het andere. Je kunt aan de buitenkant niet zien wanneer dit gebeurt.

Daarom krijgt een kitten meerdere vaccinaties. Zo wordt de kans groter dat minstens één prik op het juiste moment goed aanslaat.

Het vaccinatieschema voor kittens

Een veelgebruikt basisschema voor kattenziekte en niesziekte is:

- de eerste vaccinatie rond 8 of 9 weken;*
- de tweede rond 12 weken;*
- de derde rond 16 weken;*
- daarna een herhaling op het moment dat de dierenarts adviseert.*

Bij een hoog besmettingsrisico kan de dierenarts eerder beginnen of het schema aanpassen.

Een vaccinatieboekje of dierenpaspoort laat zien:

- welke prik is gegeven;*
- op welke datum;*

- *wanneer de volgende nodig is.*

Controleer bij de komst van een kitten altijd of de vaccinaties goed zijn ingevuld. Alleen een sticker zonder datum, stempel of handtekening geeft onvoldoende duidelijkheid.

Mag een kitten na één prik al overal naartoe?

Na één vaccinatie is een kitten meestal nog niet volledig beschermd.

Het afweersysteem heeft tijd nodig om te reageren. Ook kunnen antistoffen van de moeder de eerste prik nog tegenwerken.

Vermijd daarom tot de basisserie klaar is onnodig contact met:

- *onbekende katten;*
- *plekken waar veel katten komen;*
- *uitwerpselen van andere dieren;*
- *onhygiënische omgevingen.*

Dat betekent niet dat een kitten niets mag meemaken. De socialisatie is juist belangrijk.

Laat hem thuis op een veilige manier wennen aan mensen, geluiden, aanrakingen, de reisman en dagelijkse gebeurtenissen.

Vraag de dierenarts wat in de eigen situatie veilig is.

Een volwassen kat zonder bekende vaccinaties

Is niet bekend welke prikken een volwassen kat heeft gehad? Dan kan de dierenarts een nieuw basisschema adviseren.

Dit geldt bijvoorbeeld bij:

- *een gevonden kat;*
- *een kat uit het buitenland;*
- *ontbrekende documenten;*
- *een lange vaccinatieachterstand;*
- *een kat met een onbekend verleden.*

Geef nooit zelf een prik of gebruik geen vaccin dat voor een ander dier bedoeld is.

De dierenarts kiest het middel en schema dat past bij de leeftijd, gezondheid en leefwijze.

Moet een kat ieder jaar gevaccineerd worden?

Niet iedere vaccinatie hoeft ieder jaar te worden gegeven.

De bescherming tegen kattenziekte kan vaak langer aanhouden. Vaccinaties tegen onderdelen van niesziekte kunnen vaker nodig zijn, vooral bij katten met een hoger besmettingsrisico.

De juiste tussentijd hangt af van:

- *het gebruikte vaccin;*
- *de officiële werkingsduur;*
- *het besmettingsrisico;*
- *de gezondheid;*
- *pensionregels;*
- *reisregels.*

Een jaarlijkse gezondheidscontrole blijft wel belangrijk, ook als er dat jaar geen vaccinatie nodig is.

Tijdens die controle kijkt de dierenarts bijvoorbeeld naar het gewicht, gebit, hart, de huid en veranderingen in gedrag.

Vaccineren op maat

Vaccineren op maat betekent dat niet iedere kat automatisch hetzelfde krijgt.

Een jonge buitenkat die veel soortgenoten ontmoet, loopt andere risico's dan een oudere binnenkat die nooit contact met andere dieren heeft.

Bespreek daarom ieder jaar:

- Is de kat binnen of buiten?*
- Komt hij in een pension?*
- Zijn er nieuwe katten in huis?*
- Wordt er gereisd?*
- Is er contact met opvangkatten?*
- Zijn er gezondheidsproblemen?*
- Waren er eerder bijwerkingen?*

Zo wordt alleen gevaccineerd wanneer de bescherming nodig is.

Wat is titeren?

Bij titeren wordt bloed onderzocht op antistoffen.

Voor kattenziekte kan zo'n test helpen om te beoordelen of er nog meetbare bescherming aanwezig is.

Voor niesziekte geeft titeren minder betrouwbare informatie. Een uitslag vertelt dan niet altijd goed of een vaccinatie nodig is.

Titeren is ook geen vervanging voor iedere vaccinatie. Voor reizen en pensions kunnen vaste regels gelden, ongeacht de uitslag.

Bespreek de mogelijkheden en beperkingen met de dierenarts.

Mag een zieke kat gevaccineerd worden?

Een vaccinatie wordt bij voorkeur gegeven aan een kat die gezond genoeg is.

Vertel vóór de prik wanneer hij:

- *ziek is;*
- *koorts heeft;*
- *slecht eet;*
- *medicijnen gebruikt;*
- *onlangs een operatie heeft gehad;*
- *drachtig is;*
- *kittens voedt;*
- *eerder sterk op een vaccin reageerde.*

De dierenarts bepaalt of de vaccinatie kan doorgaan of beter wordt uitgesteld.

Stop nooit zelf met belangrijke medicijnen rond een vaccinatie.

Vaccineren tijdens dracht

Niet ieder vaccin is geschikt voor een drachtige poes.

Een moederpoes wordt daarom bij voorkeur ruim vóór de dekking goed beschermd.

Is ze al drachtig of geeft ze melk? Overleg dan altijd met de dierenarts.

Geef nooit zonder advies een vaccin, wormmiddel of ander medicijn aan een drachtige poes.

Wat gebeurt er tijdens de afspraak?

Voor de vaccinatie wordt een kat meestal eerst onderzocht.

De dierenarts kan onder andere kijken naar:

- het gewicht;*
- de temperatuur;*
- het hart en de longen;*
- het gebit;*
- de oren en ogen;*
- de huid en vacht;*
- de algemene conditie.*

Vertel welke veranderingen je thuis hebt gezien. Denk aan meer drinken, afvallen, slecht eten, overgeven of anders plassen.

Daarna wordt het vaccin meestal met een kleine prik toegediend.

Veel katten merken daar maar heel weinig van.

 Mira zegt:

“Die prik is snel voorbij. Het uitgebreid besnuffelen van de behandelkamer duurt meestal veel langer.”

Normale reacties na een vaccinatie

Na een vaccinatie kan een kat tijdelijk wat minder fit zijn.

Milde reacties zijn bijvoorbeeld:

- *wat meer slapen;*
- *minder trek;*
- *gevoeligheid op de prikplek;*
- *een kleine verhoging;*
- *een klein bultje op de prikplek.*

Dit hoort binnen korte tijd duidelijk minder te worden.

Geef rust, vers water en een fijne slaappleats. Dwing niet tot spelen.

Geef nooit menselijke pijnstillers. Paracetamol en ibuprofen zijn gevaarlijk voor katten.

Wanneer moet je direct bellen?

Een ernstige reactie komt weinig voor, maar kan snel ontstaan.

Bel direct bij:

- *moeite met ademen;*
- *zwellen van de kop of snuit;*
- *instorten;*

- *heel bleek of blauw tandvlees;*
- *herhaald overgeven;*
- *ernstige diarree;*
- *hevig trillen;*
- *extreme slapheid;*
- *plotselinge jeuk of galbulten.*

Blijf rustig en vertel dat er kort daarvoor een vaccinatie is gegeven.

Een bultje op de prikplek

Een klein, gevoelig bultje kan kort na de prik ontstaan en vanzelf verdwijnen.

Laat de plek controleren wanneer het bultje:

- *groter wordt;*
- *pijnlijk of warm blijft;*
- *na enkele weken niet kleiner wordt;*
- *na langere tijd nog aanwezig is;*
- *van vorm verandert.*

Knijp er niet in en smeer er niets op zonder advies.

Noteer wanneer het bultje voor het eerst werd gevoeld.

Vaccinaties en een pension

Een pension kan eigen vaccinatie-eisen hebben.

Sommige pensions vragen:

- *een geldige vaccinatie tegen kattenziekte;*
- *een geldige vaccinatie tegen niesziekte;*
- *een extra bescherming tegen bepaalde verwekkers;*
- *een behandeling tegen vlooiën en wormen;*
- *bewijs in het dierenpaspoort.*

Vraag dit ruim voor het verblijf na.

Een vaccinatie die pas op het laatste moment wordt gegeven, heeft mogelijk nog niet genoeg tijd gehad om bescherming op te bouwen.

Nieuwe kat in huis

Komt er een nieuwe kat bij? Controleer dan vóór de kennismaking:

- *het vaccinatieboekje;*
- *de gezondheid;*
- *de chip;*
- *mogelijke besmettelijke ziekten;*
- *de bescherming tegen vlooiën en wormen.*

Houd een nieuwe bewoner eerst apart en laat hem indien nodig controleren.

Zo bescherm je de nieuwkomer én de katten die al in huis wonen.

Een senior vaccineren

Ouder worden betekent niet automatisch dat vaccinaties niet meer nodig zijn.

Het afweersysteem van een senior kan juist minder sterk reageren op infecties.

Tegelijkertijd kunnen aandoeningen of medicijnen invloed hebben op het vaccinatieplan.

De dierenarts kijkt daarom naar:

- *de leeftijd;*
- *de gezondheid;*
- *eerdere vaccinaties;*
- *het besmettingsrisico;*
- *gebruikte medicijnen;*
- *eerdere reacties.*

Een gezonde senior kan nog steeds baat hebben bij passende bescherming.

 Mira vertelt:

“Oudere poezenkinderen tellen ook mee. Hun vaccinatieplan mag gewoon rustig met hun gezondheid meegroeien.”

Maak het dierenartsbezoek minder spannend

Laat de reismand thuis regelmatig openstaan. Leg er een zacht dekentje en af en toe een brokje in.

Zo is de mand niet alleen het enge teken dat er een prik aankomt.

Voor vertrek kun je:

- *een vertrouwd dekentje meenemen;*

- *de mand deels afdekken;*
- *rustig rijden;*
- *harde muziek vermijden;*
- *voldoende tijd nemen;*
- *de praktijk vragen naar een rustig tijdstip.*

Is een bezoek altijd heel stressvol? Bespreek dit vooraf. De dierenarts kan helpen met een katvriendelijk plan.

Veelgestelde vragen

Heeft een binnenkat vaccinaties nodig?

Ja, bepaalde bescherming blijft belangrijk.

Kattenziekte kan via mensen en spullen binnenkomen. Het schema kan wel worden aangepast aan het lagere risico.

Waarom krijgt een kitten drie prikken?

Antistoffen van de moeder kunnen de eerste vaccinaties tegenwerken.

Door op meerdere leeftijden te vaccineren, wordt de kans op een goede bescherming groter.

Kan een gevaccineerde kat nog niesziekte krijgen?

Ja.

De vaccinatie voorkomt niet iedere besmetting. De klachten zijn vaak wel minder ernstig.

Moet iedere vaccinatie jaarlijks?

Nee.

De tussentijd verschilt per ziekte, vaccin en leefwijze. De dierenarts maakt een schema op maat.

Is een rabiësvaccinatie nodig in Nederland?

Meestal niet voor een kat die in Nederland blijft.

Voor reizen naar het buitenland is een geldige rabiësvaccinatie vaak verplicht.

Kan ik vaccineren vervangen door titeren?

Voor kattenziekte kan een titerbepaling soms nuttige informatie geven.

Voor niesziekte is de uitslag minder bruikbaar. Bespreek dit altijd met de dierenarts.

Mag een kat naar buiten na een vaccinatie?

Na een vaccinatie heeft het lichaam tijd nodig om bescherming op te bouwen.

Vraag de dierenarts wanneer naar buiten gaan veilig is, vooral bij kittens die hun basisserie nog niet hebben afgerond.

Is een vaccinatie gevaarlijk?

De meeste katten hebben geen of alleen milde, tijdelijke bijwerkingen.

Ernstige reacties zijn zeldzaam. Bel direct bij benauwdheid, zwelling of instorten.

Moet een oude kat nog gevaccineerd worden?

Dat hangt af van de gezondheid, eerdere bescherming en het besmettingsrisico.

Maak samen met de dierenarts een passend plan.

Het Poezenliefde-stappenplan

- 1. Laat een kitten op tijd met de basisvaccinaties beginnen.*
- 2. Zorg dat de laatste kittenprik rond 16 weken wordt besproken.*
- 3. Bewaar het vaccinatieboekje of dierenpaspoort goed.*
- 4. Laat jaarlijks het risico en de gezondheid beoordelen.*
- 5. Vaccineer niet automatisch iedere kat hetzelfde.*
- 6. Controleer op tijd de eisen van een pension.*
- 7. Begin ruim voor een buitenlandse reis.*
- 8. Vertel de dierenarts over ziekte, medicijnen en eerdere reacties.*
- 9. Houd de kat na de prik rustig in de gaten.*
- 10. Bel direct bij benauwdheid, zwelling of instorten.*

Wat mag je onthouden?

Vaccineren draait om bescherming die past bij het leven van je poezenkind.

Belangrijk zijn:

- *een goede basis voor kittens;*
- *bescherming tegen kattenziekte en niesziekte;*
- *extra vaccinaties bij extra risico;*
- *een plan voor binnenkatten, buitenkatten en senioren;*
- *een jaarlijkse bespreking met de dierenarts.*

 Mira's boodschap:

“Een prikje is niet mijn favoriete moment. Maar als het mij helpt beschermen tegen ernstige ziekte, ben ik daarna toch een dapper poezenkind. Met een plan dat echt bij mijn leven past, krijg ik niet zomaar alles, maar wel wat ik nodig heb.”

www.poezenliefde.nl | Waar iedere kat een bijzonder plekje verdient